

Κωνσταντίνος Γάτσιος Πρύτανης Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών «ΤΟ ΝΑ ΦΥΓΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩ ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΝΑ ΑΝΟΙΓΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΥ ΕΝ ΠΤΗΣΕΙ»

Ευρώ ή δραχμή; Μνημόνιο ή όχι; Η ελληνική κοινωνία προσέρχεται σήμερα στις κάλπες αντιμετώπι με δικαστικά διλήμματα στο τέλος μιας προεκλογικής περιόδου που χαρακτηρίστηκε από το φόβο για τα χειρότερα. Η συνέντευξη με τον πρύτανη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών επιχειρεί να ρίξει φως στα πραγματικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας. Ο Κων. Γάτσιος είναι καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης. Ελαβε το πτυχίο του στα οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Αθηνών το 1981 και το διδακτορικό του από το Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ το 1988.

Είναι τα πράγματα στην οικονομία όσο άσχημα φαίνονται; Είναι πολύ χειρότερα... Η χώρα οδηγείται για τέταρτη φορά σε εκλογές τα τελευταία πέντε χρόνια, σε κατάσταση σύγχυσης. Δεν έχουμε αντιληφθεί ότι η κρίση έχει ενδογενή προέλευση. Αντίθετα, κρυβόμαστε πίσω από το συστημικό πρόβλημα της Ευρώπης και την παγκόσμια κρίση. **Το πρόβλημα είναι εάν θα παραμείνουμε στο ευρώ ή θα επιστρέψουμε στη δραχμή;** Αντί να συζητάμε ευρώ ή δραχμή, μνημόνιο ή αντιμνημόνιο, θα έπρεπε, επιτέλους, να γίνει ένας εθνικός διάλογος για την οικονομία με βάθος δεκαετίας. **Δεν σας ανησυχούν τα σενάρια περί εξόδου της χώρας από το ευρώ;** Η Ευρώπη δεν θέλει να φύγουμε από το ευρώ. Αλλά κάνουμε λάθος να νομίζουμε ότι αυτό μας δίνει απεριόριστη διαπραγματευτική δύναμη. Το να φύγουμε από το ευρώ είναι σαν να μπήκαμε σε λάθος αεροπλάνο και εν πτήση να ανοίγουμε την πόρτα για να βγούμε. **Η εγκατάλειψη του ευρώ είναι πτώση χωρίς αλεξίπτωτο;** Είναι λίγο ακαδημαϊκή η συζήτηση γιατί θα είναι η πρώτη φορά που θα υπάρξει μετάβαση σε νόμισμα υπό συνθήκες χρεοκοπίας. Το μόνο ιστορικό προηγούμενο που μπορώ να σκεφτώ είναι αυτό της περιόδου 1944-1953, όταν στην Ελλάδα δεν υπήρχε ουσιαστικά νόμισμα. Τι

είχαμε τότε; Αντιπραγματισμό και χρυσοφιλία. **Ομως, ο λαός θα περάσει εξίσου άσχημα τα επόμενα χρόνια ακόμη και εάν μείνουμε στο ευρώ;** Τα πράγματα θα γίνουν χειρότερα πριν γίνουν καλύτερα. Η εσωτερική υποτίμηση είναι αναπόφευκτη. Είναι η άλλη όψη της ανεύθυνης ανατίμησης της προηγούμενης δεκαετίας, όταν η χώρα ματαμυσούδιζε με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, ξεδεύοντας χρήματα και αυξάνοντας το δημόσιο χρέος της. **Πόσο πιο δραματικά μπορεί να εξελιχθούν τα πράγματα για τη μεσαία τάξη;** Αυτήν τη στιγμή έχουμε μια υποτίμηση της τάξης του 20-25%. Πιθανόν να πάμε λίγο παρακάτω. Το κλειδί είναι στο εσωτερικό της χώρας. Δεν υπάρχει κάποιος με ένα μαγικό ραβδί από την Ευρώπη που θα έρθει να μας λύσει τα προβλήματα. **Γιατί αυτή η εσωτερική υποτίμηση εστιάζεται μόνο στους μισθούς και στις συντάξεις και όχι στις τιμές;** Αυτό είναι αντίθετο ως προς κάθε οικονομική λογική. Υπάρχουν δομές μονοπωλιακές και καρτέλ τα οποία μπορούν και διατηρούν τις τιμές υψηλές παρά το γεγονός ότι η χώρα έχει εισέλθει σε κατάσταση εσωτερικής υποτίμησης. Ευθύνη έχουν η Επιτροπή Ανταγωνισμού και τα επιβλέποντα υπουργεία. **Μπορεί να ανακάμψει κάποια οικονομία που βρίσκεται σε ύφεση και με την ανεργία να καλπάζει;** Κατ' αρχάς, δεν είναι μια τυπική ύφεση. Σκάνε «φούσκες» αυτήν τη στιγμή: του ιδιωτικοδημόσιου «επιχειρηματία», του κομματικού κράτους και η καταναλωτική, που τροφοδοτήθηκε από τον δημόσιο δανεισμό και τον άμετρο τραπεζικό δανεισμό. **Οι τράπεζες δεν ανταποκρίθηκαν στο ρόλο τους;** Σας θυμίζω ότι οι τράπεζες έβγαιναν έξω και έψαχναν πελάτες για δάνεια. Στην Ισπανία έχουν παραιτηθεί οι τραπεζίτες. Εδώ δεν βλέπω κάποια τέτοια κίνηση. Δηλαδή, στα κέρδη κώρια και στις ζημιές μαζί; Αυτό δείχνει τάξη που δεν έχει αίσθηση του ρόλου της. Είναι για την πάρτη της. Όχι για την πατρίδα. Τι έκανε ο κεντρικός τραπεζίτης της χώρας; Ποια ήταν η επιτήρηση που έκανε για τη «φούσκα» των δανείων; **Δεν πρέπει να τροφοδοτηθεί με χρήμα η αγορά για να αυξηθεί η ζήτηση;** Εάν πέσει με ελικόπτερο χρήμα στην αγορά, χωρίς να διοχετευτεί στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας, σε λίγα χρόνια το χρέος μας θα είναι αντικείμενο του Εθνικού Αστεροσκοπείου και όχι του υπουργείου Οικονομικών. **Ωστόσο, υπάρχει χώρα στην οποία έχει επιτύχει η συνταγή λι-**

Καίριες τοποθετήσεις πάνω στα προβλήματα της χώρας και το πραγματικό διακύβευμα των σημερινών εκλογών από ένα μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας που δεν φοβάται να πει τα πράγματα με το όνομά τους.

© ΚΑΜΑΡΗΣ ΤΣΙΓΚΑΝΟΣ

«Εάν πέσει με ελικόπτερο χρήμα στην αγορά, χωρίς να διοχετευτεί στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας, σε λίγα χρόνια το χρέος μας θα είναι αντικείμενο του Εθνικού Αστεροσκοπείου και όχι του υπουργείου Οικονομικών.»

τότητας του ΔΝΤ; Έχει θετικά αποτελέσματα στην Τουρκία, την Κορέα, τη Βραζιλία. Αλλά, μήπως δεν επέτυχε το ΔΝΤ, αλλά επέτυχαν οι χώρες σε αυτές τις περιπτώσεις; Το ΔΝΤ δεν έρχεται και σου λέει «θα κάνεις σώνει και καλά αυτό». Συζητά μαζί σου. Σημασία έχει εσύ εάν ξέρεις πού θέλεις να πας τη χώρα. **Θα μπορούσε να υπάρξει ΔΝΤ με λιγότερα δάκρυα και πόνο;** Ο σκοπός είναι τα δάκρυα και ο πόνος που προέρχονται από την εσωτερική υποτίμηση να κατανεμηθούν δίκαια. Δεν έχει συμβεί αυτό. Δεν είδατε ότι τελευταίους έθιξαν τους εργαζομένους στις ΔΕ-ΚΟ, γιατί εκεί είναι οι κομματικοί στρατοί τους; Την κρίση την πληρώνουν οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα. Επειτα, είναι δυνατόν να είμαστε στο 2012 και να επαναλαμβάνουμε το πιο σύντομο εθνικό μας ανέκδοτο, την πάταξη της φοροδιαφυγής; **Προς τα πού πρέπει να γίνει επαναδιαπραγμάτευση του Μνημονίου;** Πρέπει να κάνει τη δυνατότητα εξυπηρέτησης του χρέους μας ευκολότερη. Δεύτερον, πρέπει να υπάρξει ένα σχέδιο Μάρσαλ για την Ελλάδα, αλλά τα χρήματα πρέπει να διοχετευτούν σε παραγωγικούς τομείς και όχι στους παρασιτικούς τομείς όπου διοχετεύονταν μέχρι σήμερα. **Πώς θα γίνει η Ελλάδα παραγωγική;** Πρέπει να ενισχυθούν οι παραγωγικοί θύλακοι της χώρας στη βαριά και την ελαφριά βιομηχανία, στον τουριστικό και αγροτικό τομέα. Βεβαίως και μπορεί να γυρίσει η χώρα. Αλλά χρειάζεται τιμόνι. Χρειάζεται πολιτική ηγεσία, που να ξέρει πού μπορεί να πάει η χώρα αυτή. **Το πρόβλημα της Ελλάδας είναι οικονομικό ή πολιτικό;** Υπάρχει βαθύ, δομικό, πολύ σοβαρό οικονομικό πρόβλημα. Αλλά ο γεννητήρ είναι η πολιτική ανεπάρκεια που το δημιούργησε. Υπάρχει πλήρης χρεοκοπία του πολιτικού προσωπικού. Αυτό που έχουμε σήμερα είναι διαπάλη προσωπικών διαδρομών ανθρώπων οι οποίοι δεν έχουν ούτε ιδέες ούτε γνώση της πραγματικότητας. **Εσείς πού τοποθετείστε πολιτικά;** Δεν έχω σχέσεις κομματικές αυτήν τη στιγμή με κάποιο κόμμα, αν και ανήκω στην ευρύτερη δημοκρατική παράταξη. **Έχετε σκεφτεί να αναμειχθείτε στην πολιτική;** Επί του παρόντος, με απασχολεί μόνο η πρυτανεία μου. Αλλά δεν θα αρνηθώ να βοηθήσω την οποιαδήποτε κυβέρνηση εκλέξει ο λαός, όσο μπορώ, εφόσον συμφωνώ με τις θέσεις της. **Γιατί νομίζετε ότι διακεκριμένοι συνάδελφοί σας, καθηγητές πανεπιστημίου, τα κάνουν θάλασσα όταν ασχολούνται με την πολιτική στον τομέα της οικονομίας;** Δεν θέλω να αξιολογήσω τους συναδέλφους μου, αλλά έμειναν λίγο μετεξεταστέοι. •